

Zápis z Kulatého stolu

k prioritním oblastem českého předsednictví v Radě Evropské unie

v gesci Ministerstva zemědělství ČR

16. 2. 2022 od 10:00

ÚVOD

Náměstek sekce EU a zahraničních vztahů Ministerstva zemědělství Ing. Jiří Šír přivítal účastníky a ocenil přítomnost zástupců širokého spektra zainteresovaných subjektů. Česká republika (ČR) již podruhé převezme předsednické otěže v Radě EU (CZ PRES), a to 1. července tohoto roku, kdy naváže na současné francouzské předsednictví (FR PRES). Přípravy na CZ PRES se v posledních měsících neustále zintenzivňují a v současné době se na nich za všechny resorty podílí více než 1 500 osob, z toho 239 lidí za MZe. Jednotlivé problematiky jsou projednávány v rámci pracovních skupin Rady, kterých má MZe v gesci 38 (z celkového počtu 154).

V rámci CZ PRES bude MZe na území ČR organizovat 15 neformálních akcí (+ další 3, kde MZe vystupuje jako spolugestor), z nichž hlavní bude Neformální zasedání ministrů zemědělství společně s jednáním Zvláštního zemědělského výboru, které proběhnou v polovině září.

CZ PRES nejen naváže na činnost FR PRES a iniciativy Evropské komise (EK), která předloží řadu (ne)legislativních návrhů, ale také otevře diskusi na témata, které považuje za důležité.

Závěrem NM Šír připomněl, že ČR bude předsednickým státem, který je v roli neutrálního mediátora, a nebude tak tvrdě prosazovat svoje národní priority. Naším cílem by mělo být navázat na CZ PRES 2009, být aktivním předsednictvím a komunikovat čitelně vůči partnerům v EU.

PREZENTACE

1. Udržitelná produkce potravin

a) Udržitelné používání pesticidů

Ing. Jitka Götzová, ředitelka Odboru bezpečnosti potravin

Komplikovaná otázka a zásadní debata, kdy je nutné na jednu stranu brát v úvahu potřebu udržitelným způsobem pěstovat zemědělské plodiny a pečovat o ně tak, aby potraviny byly ve výsledku bezpečné, avšak zároveň s tím zejména na půdě Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) probíhá přehodnocování jednotlivých účinných látek a zemědělci se průběžně potýkají s tím, že některé běžně užívané látky jsou označeny jako nebezpečné pro životní prostředí, aniž by za ně existovala adekvátní náhrada. V současné době probíhá revize směrnice č. 128 o udržitelném používání pesticidů, která bude mít nově podobu nařízení (tj. půjde o přímo použitelný předpis); členské státy EU již obdržely návrh, FR PRES oficiálně představí 23.3., ale nepředpokládá uzavření debaty – výstupem CZ PRES bude zpráva o pokroku.

Nelze omezovat přípravky na ochranu rostlin (POR) na úkor konkurenceschopnosti zemědělců. V této věci budeme coby MZe v neustálém kontaktu se všemi klíčovými partnery jako Agrární komorou, Zemědělským svazem či Asociací soukromého zemědělství.

Probíhá též debata nad nařízením o zemědělské statistice, resp. evidenci spotřeby POR, spotřeby hnojiv, ale také veterinárních léčiv a další zemědělské produkce (ekologické

zemědělství). Na to už jsme na národní úrovni připraveni jak v oblasti veterinárních léčiv, tak v oblasti POR. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) již spustil pilotní elektronickou evidenci POR a dnes (16. 2. 2022) by měl jít na vládu zákon o rostlinolékařské péči s patrně odloženou platností z 1. 7. 2022 na 1. 1. 2023.

b) Nové genomické techniky

Ing. Jitka Götzová, ředitelka Odboru bezpečnosti potravin

Pro ČR velké a důležité téma, protože jsme novým technikám velmi otevření a dlouho se u nás pěstovaly geneticky modifikované plodiny, takže mezi členskými státy EU vystupujeme jako velmi otevření ke šlechtění a chtěli bychom podporovat nové přístupy k zemědělské produkci. Takové techniky nám mohou prospět mj. ve věci udržitelného používání pesticidů a ochrany ŽP, neboť při genetické modifikaci lze rostliny přizpůsobit negativním vlivům jako škůdcům a suchu, a zároveň lze navýšit také toleranci proti extrémnímu vlhku apod. Proto bylo toto téma vybráno.

Nyní očekáváme hodnocení dopadu, které by měla EFSA dodat do konce února. Evropská komise plánuje v první polovině roku 2023 představit právní rámec pro genomické techniky.

Na konci letošního roku, konkrétně 28.-29. 11., se plánuje velká vědecká konference mj. na toto téma (i téma pesticidů), kde by měla být adresována též postupně se snižující konkurenceschopnost evropského zemědělství oproti např. tomu americkému či asijskému, kde se již běžně používají právě vybrané genomické techniky. CZ PRES nicméně nemá připravené žádné konkrétní legislativní návrhy, pouze plánuje v této věci otevřít diskusi.

c) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin

Ing. Petr Jílek, náměstek pro řízení sekce ek. zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání

Zde navážeme na FR PRES, který už tuto diskusi zahájil a naším cílem bude v ní pokračovat na půdě Rady pro zemědělství a rybolov (AGRIFISH), neboť téma rostlinolékařských pasů je pro nás též velmi důležité. EK již na konci roku 2021 zveřejnila dopadovou studii o provádění tohoto nařízení a FR PRES má ambice tohle téma nadnést na jednání Rady ministrů, zejm. ve vztahu k rizikům a problémům samotné implementace, které identifikovala zmíněná studie. FR PRES by optimálně přijal Závěry Rady v červnu, což se ale vzhledem k názorové nejednotnosti napříč EU nemusí nutně stihnout – v takovém případě by to řešil též CZ PRES.

ČR vadí především byrokratická náročnost a ráda by Závěrů Rady využila k prosazení větší flexibility nařízení a posunutí diskuse vstříc vytvoření elektronické podoby rostlinolékařských pasů.

2. Uhlíkové zemědělství a uhlíkové cykly

a) Zelená dohoda – klimaticky neutrální EU do roku 2050

b) Ukládání uhlíku v zemědělské půdě, lesích, mokřadech a mořských ekosystémech

Ing. Petr Jílek, náměstek pro řízení sekce ek. zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání

Dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 je z pohledu prvního místopředsedy EK Franse Timmermanse jednou z hlavních priorit EK na následující období. Cílem je i propisovat tuto ambici do ostatních politik včetně Společné zemědělské politiky (SZP). Prostřednictvím agendy uhlíkových cyklů a uhlíkového zemědělství by měl být realizován příspěvek sektoru zemědělství a lesnictví. EK představila sdělení k této problematice na konci roku 2021. V současné době to má FR PRES jako jednu ze svých hlavních priorit v oblasti zemědělství.

Ambicí FR PRES je přijmout Závěry Rady na březnové Radě AGRIFISH. Diskusi pozorně sledujeme, jelikož může mít zásadní dopady na sektor zemědělství a lesnictví. To souvisí i s cíli, které EK předestřela ve své strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“ (Farm to Fork; dále F2F), která je součástí Zelené dohody (Green Deal). Jsou zde ovšem zahrnuty také další politiky z balíčku „Fit for 55“ – např. snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030, z čehož vyplývá ambicióznost EU v této oblasti. Úlohou CZ PRES v rámci moderace diskusí je přispět k tomu, aby měl tento proces dynamiku a bylo řádně navázáno na březnové Závěry Rady.

Půjde mj. o vymezení parametrů členských států EU směrem k uhlíkovému zemědělství, kde se ČR chce soustředit na transparentnost, aby způsoby oceňování uhlíku a stanovení uhlíkové stopy pro zemědělství a lesnictví byly metodologicky jednoznačně podloženy, dále aby systém nevytvářel bariéry na vnitřním trhu a nezpůsobil distorze v oceňování zemědělských komodit ve vztahu k bilanci uhlíku a uhlíkové stopě jednotlivých zemědělských komodit.

Ve druhé polovině roku 2022 má EK ambici se zaměřit na vytváření certifikačního modelu a metodologie, na základě čehož chce připravit základní rámec a navázat na to evropskou legislativu. Legislativa by stanovovala podmínky uhlíkového zemědělství v rámci EU. Předložení legislativního návrhu se předpokládá koncem roku 2022, tj. na konci CZ PRES.

Jsme připraveni toto téma diskutovat na Radě ministrů a moderovat diskusi avizovaným směrem. Jde o zásadní výzvu pro CZ PRES ve věci Zelené dohody a závazků z ní plynoucích.

3. Veterinární problematika

a) Dobré životní podmínky zvířat

*Ing. Petr Jílek, náměstek pro řízení sekce ek. zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání
MVDr. Petra Tomanová, Ph.D., vedoucí oddělení ochrany zvířat*

Během CZ PRES mají být předloženy dopadové studie EFSA navazující na proběhlé veřejné konzultace, a to k porážení a usmrcování malých přežvýkavců, ochraně prasat, ochraně zvířat během transportu, ochraně brojlerů a nosných plemen drůbeže. EK zaujímá k této problematice široký a ambiciózní přístup zahrnující plány zveřejnit tzv. „fitness check“, tj. zhodnocení stávajících předpisů týkající se ochrany zvířat a identifikaci potenciálních problémů.

Z procedurálního hlediska se předpokládá, že všechny výstupy studií EFSA (tzn. výstupy týkající se ochrany prasat a ochrany zvířat během transportu) budou projednány na pracovní skupině vedoucích veterinárních úředníků (CVO) Rady AGRIFISH a poté budou, v případě potřeby, podávány informace Radě ministrů tak, aby mohla být tato diskuse řádně moderována. V této oblasti jsme otevřeni aktivitám EK a připraveni pomoci s transparentním projednáváním bodů s důrazem na konkurenceschopnost chovatelů EU a neustálé postupné zlepšování životních podmínek zvířat, což vnímáme jako nezbytný základ. Také se chceme vyjádřit k vyváženosti daných návrhů. Tímto způsobem bychom v rámci CZ PRES chtěli diskusi vést.

b) Redukce spotřeby antimikrobik

Doc. MVDr. Radko Rajmon, Ph.D., Státní veterinární správa

Problematika vychází z F2F, kde je stanoven cíl snížit spotřebu antimikrobik v chovech zvířat o 50 % do roku 2030. Tento cíl úzce souvisí s problematikou antimikrobiální rezistence v celosvětovém měřítku a s problematikou nové legislativy o používání veterinárních léčiv, která vstoupila v platnost v lednu 2022. ČR v této otázce dosahuje dobrého pokroku a nachází se pod průměrnou spotřebou antimikrobik na jednotku produkce. Chceme dosáhnout, aby cíl snížení

na úrovni celé EU odrážel skutečnost, že existují členské státy, kde je spotřeba antimikrobiálních látek enormní, avšak na druhou stranu existují i státy, které jsou na tom velmi dobře. Z toho důvodu není možné očekávat, že všechny členské státy mohou snižovat spotřebu stejným tempem. Navzdory názoru některých stran nelze podávání antibiotik zvířatům, která potřebují léčbu, zcela vyloučit. Chceme mírnit a moderovat diskusi, zejména v době, kdy se chystá implementace nové legislativy, aby se předešlo nesprávným výkladům. Interpretace některých pojmů je nejasná (např. způsob výkladu přechodného období léčiv apod.). Dalším cílem v této souvislosti je pomoci zajistit, aby zaváděné změny byly implementovány správně a na základě obecné shody. V případě potřeby budeme připraveni vytvořit prostor pro diskusi o vznikajících problémech v rámci pracovní skupiny CVO. Chceme implementaci monitorovat a přispívat k tomu, aby probíhala korektně a konstruktivně.

c) Revize nařízení o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat

Ing. Daniel Jurečka, ředitel Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského

Předpokládáme, že EK představí návrh v červnu 2022. Cílem návrhu bude úprava pravidel pro povolování doplňkových látek, např. těch, které by přispěly ke snížení spotřeby antibiotik. Proces povolování se má zjednodušit, aby inovativní doplňkové látky byly uváděny na trh dříve a zároveň se má snížit administrativní zátěž, což by mohlo pomoci i českým žadatelům. Cílem CZ PRES bude představení a zahájení projednávání návrhu EK a případně předložení zprávy o pokroku.

4. Potraviny

a) Označování potravin

Ing. David Zima, vedoucí oddělení pro úřední kontroly v potravinovém řetězci

Budeme se zaměřovat hlavně na revizi současné unijní legislativy na označování potravin. Označování potravin je v EU harmonizováno nařízením. Informace o opatřeních na ochranu spotřebitele fungují v ČR již cca od roku 2013, kdy nařízení vstoupilo v platnost. Na základě F2F byly definovány čtyři oblasti, v nichž by mělo být nařízení revidováno. O tomto momentálně probíhají diskuse a dá se očekávat pokračování během CZ PRES. Jedná se o nutriční údaje, označení data spotřeby a trvanlivosti, výživové profily či zavedení země původu.

Ad. nutriční údaje:

Současně je stanoveno, že na všech potravinách musí být spotřebiteli k dispozici informace o nutričním složení potraviny (tabulka výživových hodnot), existuje však přitom snaha o revizi údajů a momentálně k tomuto tématu probíhají veřejné konzultace. Požaduje se zpřísnění, aby spotřebitel měl na přední straně obalu tyto údaje zjednodušeny přímo v hlavním zorném poli. Cílem je zjednodušený systém, který by měl být povinný napříč celou EU.

Ad. označování data spotřeby a data trvanlivosti:

Jedná se o údaje, které v současnosti musí výrobce na obal doplnit spolu s údaji o podmínkách skladování. Ambicí F2F je omezit plýtvání jídla. Cílem je revidovat tyto dva údaje tak, aby byl spotřebiteli jednoznačně srozumitelný rozdíl mezi datem spotřeby a datem trvanlivosti.

Ad. výživové profily:

V roce 2006 vstoupilo v platnost nařízení na regulaci výživových a zdravotních tvrzení na potravinách (poskytuje energetickou hodnotu, obsahuje živinu ve zvýšené či snížené míře nebo ji vůbec neobsahuje). V letech 2006-10 se diskutovalo nastavení výživových profilů (limity soli, cukru aj.). Pokud by potravina propadla nebo naplnila limity, tak by v rámci hodnocení její

nutriční vyváženosti (např. není tam tolik soli, ani tolik cukru) mohlo být uváděno též výživové a zdravotní tvrzení. Jednalo by se o nadstavbu k současným výživovým tvrzením. Výživové profily nebyly v minulosti přijaty, protože se členské státy neshodly na jednotlivých limitech u daných výrobků. Momentálně se očekává, že se diskuse k výživovým profilům opět otevře.

Ad. zavedení povinného označování země původu u potravin:

V současné době legislativa EU nezavádí obecná pravidla pro označování země původu u potravin, aby spotřebitel nebyl klamán. Uvádět zemi původu je přitom povinné u všech potravin.

Ke všem čtyřem tématům probíhají veřejné konzultace, které jsou otevřeny do konce března 2022. Probíhají hodnocení z agentury EFSA, hodnocení od jednotného výzkumného centra komise. Očekává se, že za CZ PRES by ke všem čtyřem zmíněným regulacím byly prezentovány výsledky jak veřejných konzultací, tak výzkumných zadání. Je avizováno, že koncem roku 2022 by měl být ze strany EK prezentován legislativní návrh na změnu nařízení o označování potravin. CZ PRES plánuje otevřít diskusi, zda je regulace ve všech parametrech nutná.

b) Revize pravidel EU k jakosti zemědělských produktů a potravin

JUDr. Sabina Caroti, vedoucí oddělení potravinového práva a kvality potravin

Evropská komise se v F2F zavázala posílit legislativní rámec režimu zeměpisných označení stanovených evropským nařízením. Cílem je zlepšit příspěvky režimu k udržitelné produkci a posílit postavení zemědělců a skupin producentů zeměpisných označení. Evropská komise předpokládá zveřejnění návrhu na konci března roku 2022. V návrzích se má mj. objevit efektivní ochrana označených produktů, zvýšení jejich počtu, a to zejména v členských státech, které jich mají malé množství. Dále by mělo dojít ke zlepšení procedury, zejm. zkrácení a zjednodušení procesů tak, aby došlo k zatraktivnění pro předkladatele, tedy žadatele. Úpravy mají dále posílit pozici výrobce a poskytnout mu možnost lépe pracovat s jeho duševním vlastnictvím. Předpokládá se i začlenění požadavku na udržitelnost, ale tento aspekt je zatím teprve projednáván, přičemž hlavní část bude řešena návrhem udržitelných potravinových systémů, který je v plánu až na příští rok. Lze také očekávat právní změnu pro specifické sektory, např. nařízení pro lihoviny, z důvodu sladění definic specifika produktu je však plánováno zachovat. ČR obecně vítá představení opatření a nástrojů, které by měly vést ke zjednodušení a modernizaci systému. Co se CZ PRES týče, cílem je zajistit obecný přístup a dosáhnout shody na legislativních návrzích, které EK předpokládá zveřejnit na konci března roku 2022 (je však možné, že ke zveřejnění dojde až později, blíže CZ PRES).

c) Codex Alimentarius

MVDr. Ing. Dana Tříška, vedoucí oddělení potravinového řetězce

Cílem Codexu Alimentarius (CA) je prosazovat ochranu spotřebitelů a usnadnit celosvětový obchod s potravinami prostřednictvím vypracování potravinových norem, kodexů správné praxe a dalších pokynů. Význam CA se v obchodním kontextu zvyšuje, neboť je konkrétně uváděn jako jedna z „relevantních mezinárodních organizací“ v Dohodě Světové obchodní organizace (WTO) o hygienických a rostlinolékařských opatřeních, přičemž k němu zároveň při přípravě legislativy přihlíží evropské společenství. CA jako takový je mezinárodní organizací, která byla zřízena dvěma organizacemi Spojených národů – Organizací pro potraviny a zemědělství (FAO) a Světovou zdravotnickou organizací (WHO). Úloha CA během CZ PRES bude spočívat v koordinaci věcných stanovisek mezi členskými státy EU a EK a následně prezentování těchto stanovisek na úrovni plenárních zasedání jednotlivých výborů CA. V současné době je aktivních 16 různých výborů CA. V těchto týdnech se spolupracuje jak

s FR PRES, tak se švédským předsednictvím (SE PRES). Samotné téma CA je hodně rozsáhlé a k projednání může být předloženo prakticky jakékoliv aktuální téma.

5. Lesnictví

a) Odlesňování a degradace lesů

Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D., ředitel odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství

Odlesňování a degradace lesů je pro nás tématem č. 1 v rámci CZ PRES. Jedná se o návrh nařízení Evropského parlamentu (EP) a Rady Evropské unie o dodávkách některých komodit a výrobků souvisejících s touto problematikou na trh EU a vývozu z ní. Jedná se také o zrušení předchozího nařízení č. 995 z roku 2010 o dřevě. Návrh zveřejnila EK 17. 11. 2022 a v současné době jej intenzivně projednává FR PRES. Většina členských států dosud nezaujala národní postoj. FR PRES pravděpodobně nedosáhne schválení obecného přístupu Rady. Právní předpis se týká prevence odlesňování a degradace lesů, ale také se jedná o průřezové nařízení, které se již nevztahuje pouze na produkty ze dřeva, ale také na několik zemědělských komodit (např. palmový olej, sóju, kávu, kakao, skot a hovězí maso) a další produkty z těchto komodit. Nové nařízení je mnohem širší než předchozí nařízení, které se týká pouze dřevařských výrobků, a současně předchozí návrh zpřísňuje. Je třeba zdůraznit, že se netýká pouze dovozu, ale také domácí produkce a vývozu, a zároveň rozšiřuje povinnosti obchodníků (velké podniky mají v důsledku plnit stejné požadavky jako hospodářské subjekty).

Podstatou je, že hospodářský subjekt musí prokázat, že dané produkty byly vyrobeny, aniž by docházelo k odlesňování nebo degradaci lesů. Rizikem v této legislativě je definice degradace lesa, která může vést k tomu, že i produkty vyrobené v ČR a EU obecně mohou být z hlediska tohoto nařízení považovány za problematické. Definice jsou poměrně vágní, je potřeba je upřesnit. Hospodářské subjekty budou povinné udržovat tzv. systém náležité péče, který shromažďuje informace o produktech uváděných na trh (množství, druh komodity, původ, vyloučení jakékoli souvislosti s odlesňováním nebo degradací lesů). Systémy budou registrovány v registru spravovaném EK. Každá dodávka výrobku bude muset být doprovázena tzv. prohlášením o náležité péči, v němž dodavatel bere na vědomí povinnosti vyplývající z nařízení a čestně prohlásí, že výrobek nepřispěl k odlesňování nebo degradaci lesů. Tyto povinnosti znamenají nárůst administrativy pro podnikatele, ale i státní správu. Kontroly jsou vyžadovány na úrovni 5 % objemu obchodu s danou komoditou a 5 % hospodářských subjektů. Zvýšení počtu kontrol, ve srovnání s předchozím nařízením, by mohlo být velmi znatelné (např. až 100krát více kontrol u dřeva). Během CZ PRES očekáváme, že navážeme na FR PRES.

b) Nová strategie EU pro lesy do roku 2030

Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D., ředitel odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství

Nová strategie EU pro lesy do roku 2030 byla zveřejněna v červenci 2021. Nyní byla zahájena fáze naplňování této strategie. Ze strategie vyplývá úkol pro EK připravit nové legislativní návrhy týkající se lesů (nejbližší návrh se týká monitoringu lesů – konkrétně podávání zpráv o lesích), jejichž součástí by měly být i strategické plány pro lesy na národní úrovni. Během CZ PRES je cílem se touto otázkou zabývat a poskytnout EK předem stanoviska členských států. Za tímto účelem se plánuje uspořádat odborný workshop (14.-16. 9.) a téma se bude diskutovat také na Zasedání generálních ředitelů lesů členských států EU (19.-21. 10.). Na podzim 2021 přijala Rada EU své závěry k lesnické strategii EU a vyzvala k vytvoření jednotné platformy pro diskusi lesnické politiky. EK dosud nereagovala a komunikace mezi ní a členskými státy je velmi špatná – ani Stálý lesnický výbor, poradní orgán EK, se neschází. Činnost EK a provádění strategie budou monitorovány a v případě problémů iniciujeme jednání na Radě AGRIFISH.

c) Obnova přírody a dopady na hospodaření v lesích

Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D., ředitel odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství

Téma vychází ze strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti. EK má připravit legislativní návrh, který by stanovil závazné cíle obnovy přírody, což se má týkat i lesů. V měřítku lesních ekosystémů se tématem bude zabývat pracovní skupina pro lesnictví. Toto téma je v gesci Ministerstva životního prostředí (MŽP), avšak bude sledováno i MZe a cílem je v rámci CZ PRES přispět k vypracování obecného přístupu Rady. Návrh bude zveřejněn na konci prvního čtvrtletí tohoto roku a program CZ PRES bude poté odpovídajícím způsobem aktualizován.

6. Sladkovodní akvakultura

a) Strategické zásady pro udržitelnější a konkurenceschopnější akvakulturu

Ing. Petr Chalupa, Ph.D., vedoucí oddělení rybářství a včelařství

EK již Strategické zásady na období 2021-2030 přijala, CZ PRES si dalo za cíl vytvořit k tomuto dokumentu Závěry Rady obsahující postoje jednotlivých členských států EU. Tento dokument již je a nadále bude vypracováván ve spolupráci s českými univerzitami a Rybářským sdružením ČR a měl by mj. akcentovat problematiku sladkovodní akvakultury.

b) Zvýšení konkurenceschopnosti evropské akvakultury vůči třetím zemím

Ing. Petr Chalupa, Ph.D., vedoucí oddělení rybářství a včelařství

Hlavní oblastí zájmu CZ PRES je prosazování chovu ryb v rybnících a zvyšování povědomí o něm, coby tradičním způsobu chovu ryb v ČR a obecně střední Evropě. Tento způsob chovu ryb je záhodno v rámci CZ PRES prosazovat mj. proto, že koresponduje se Zelenou dohodou.

7. Problematika mořského rybolovu

a) Rybolovná práva na rok 2023 ve vodách EU a pro plavidla EU ve vodách mimo EU (ve Středozemním, Černém a Baltském moři, dohody se třetími zeměmi)

Ing. Petr Chalupa, Ph.D., vedoucí oddělení rybářství a včelařství

Prioritní téma všech přímořských zemí a citlivé téma. Potřeba za CZ PRES uzavřít, aby plavidla EU mohla v r. 2023 lovit předmětné druhy ryb v příslušných mořích. Součástí této agendy je též jednání se třetími stranami (Velká Británie, Norsko) o přístupu do unijních vod.

b) Kontrolní nařízení rybolovu

Ing. Petr Chalupa, Ph.D., vedoucí oddělení rybářství a včelařství

Cílem nařízení je vytvořit efektivnější a účinnější systém kontroly rybolovu a zajistit její plný soulad s reformovanou Společnou rybářskou politikou. Kontrolní nařízení je předmětem již tříletého vyjednávání a v současné době probíhají dialogy mezi EP, EK a Radou Evropské unie. Očekává se přijetí Kontrolního nařízení během FR PRES. Pokud k dohodě nedorazí, naváže ČR.

c) Omezení přístupu do vod Unie

Ing. Petr Chalupa, Ph.D., vedoucí oddělení rybářství a včelařství

Jedná se o problematiku tzv. odchylek od obecného pravidla rovného přístupu pro rybářská plavidla EU do vod a ke zdrojům EU. Cílem tohoto nařízení je snížit rybolovný tlak v biologicky nejcitlivějších oblastech a přispět k hospodářské stabilitě pobřežních států a oblastí, kde je

provozován drobný rybolov. Cílem návrhu je prodloužit současné odchylky o 10 let, neboť platnost předmětného nařízení o omezení přístupu do vod EU vyprší na konci r. 2022.

I v tomto případě předpokládáme, že budeme plynule navazovat na práci FR PRES.

8. Ostatní priority

a) Politika propagace

Ing. Eva Havránková, vedoucí oddělení komunikace s veřejností

V současné době probíhá revize politiky propagace, má více odrážet Zelenou dohodu, F2F a Strategie proti rakovině. Předložení nařízení o propagaci ze strany EK očekáváme v květnu, je vysoká pravděpodobnost, že se této problematice budeme věnovat také během CZ PRES. Následné projednávání nařízení přizpůsobíme konkrétnímu předloženému návrhu textu.

b) Obchodní otázky a mezinárodní organizace v zemědělství

Ing. Michal Kulík, odbor zahraničně obchodní spolupráce

FAO je nejdůležitější mezinárodní organizací v oblasti zemědělství. Cílem CZ PRES bude koordinace společných pozic EU k materiálům na jednání výborů FAO v rámci pracovní skupiny Rady pro mezinárodní otázky potravin a zemědělství, a to v souladu se schválenými strategiemi EU a prioritami CZ PRES.

V rámci otázek souvisejících s obchodem bude cílem CZ PRES politická diskuse na Radě ministrů nad pravidelnou informací EK ohledně obchodní agrární bilance se třetími zeměmi, vyjednávání na multilaterální/bilaterální úrovni (mj. dohody o volném obchodu, jednání v rámci WTO). Reciprocita podmínek v zahraničním obchodu je citlivou otázkou, které se během CZ PRES pravděpodobně také budeme věnovat.

V rámci Zasedání ministrů zemědělství G-20 bude agendou příprava návrhu společného postoje EU. ČR není členem G-20 a neúčastní se na úrovni ministra; EU ovšem členem je, takže se budeme účastnit coby předsednická země. Konají se standardně v 1. pololetí, ale kvůli posunu se zasedání může konat až během CZ PRES. Cílem CZ PRES bude v takovém případě příprava mandátu a určení společné pozice EU v rámci Rady AGRIFISH. Mezi předpokládaná témata se řadí např. udržitelnost zemědělských systémů a transparentnost trhů.

Okrajovou činností bude koordinace pozic v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), zejména realizace zasedání zemědělského výboru OECD na ministerské úrovni.

DISKUZNÍ ČÁST

1. Udržitelná produkce potravin

a) Udržitelné používání pesticidů

Mgr. Ing. Jarmila Dúbravská, PhD. (Evropský hospodářský a sociální výbor – EHSV) k tomuto tématu uvedla, že ohledně udržitelné produkce potravin a revize předpisů udržitelného používání pesticidů je důležité upozornit na rozdíly mezi jednotlivými členskými státy EU. Snižování je důležité vyžadovat jen u zemí, které dosahují vyšších hladin než průměr. Na zvýšenou obezřetnost v oblasti snižování palety prostředků na ochranu rostlin později upozornila také *Ing. Jana Kostelníková (Sdružení lesních školkařů České republiky – SLŠS ČR)*.

Ing. Jana Kloutvorová (tajemnice Ovocnářské unie ČR) ke snižování spotřeby pesticidů doplnila, že pěstitelé v ČR již v mnoha případech nemají prostor pro další snižování. Rychlost úbytku účinných látek v EU převyšuje možnosti vývoje a zavádění nových účinných látek. Možnými důsledky je, že některé plodiny již prakticky nebude čím ošetřovat, často nepůjde uplatňovat antirezistentní strategie a bude hrozit odklon od systémů integrované produkce. Ovocnářská unie ČR už nyní pozoruje omezení produkce ovoce v ČR, což vede ke snižování zaměstnanosti, nárůstu importu (negativa: uhlíková stopa, zvýšení cen, neznámá kvalita ovoce a podmínek, za kterých bylo pěstováno) a úbytku biodiverzity či diverzifikace plodin. Chybějící nástroje k účinné ochraně navíc znamenají faktické snížení výnosů (resp. zvýšení nevyužitelného podílu výnosu z důvodu nekvality). Proto Ovocnářská unie ČR coby významnou prioritu vnímá změnu povolovacích procesů POR v tom smyslu, aby pěstitelské subjekty v členských státech EU s malým výrobním potenciálem (malé výměry a malý ekonomický význam dané plodiny) nebyly v oblasti POR znevýhodňované vůči subjektům ze zemí s velkým produkčním potenciálem, jak je tomu v současném nastavení systému.

Ing. Jan Ulrich (ředitel Zemědělského svazu ČR) toto plně podporuje, ČR by se dle něho měla zasazovat o to, aby se vyřazovaly účinné látky jen za předpokladu, že jsou k dispozici alternativy pro dané plodiny – včetně malých trhů (ČR) z pohledu výrobců, které kvůli složitým a drahým schvalovacím procesům pak trpí nedostatkem ve srovnání s jinými členskými státy EU.

Ing. Pavel Halama (předseda Svazu školkařů České republiky) v rámci svého vystoupení upozornil na problémy v oblasti registrace přípravků na ochranu rostlin, která může mít za následek nedostatek přípravků na trhu. V tomto smyslu Ing. Halama doporučil zavedení evropské registrace pesticidů do jednotlivých zón, aby se snížila diskriminace malých trhů.

Ing. Luboš Hejda (předseda Svazu pěstitelů chmele) se přimluvil za možnost využití dostatečného rejstříku evropsky registrovaných POR pro udržení zdravého růstu chmele.

b) Nové genomické techniky

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D. (předseda představenstva České akademie zemědělských věd) poděkoval za představení priorit a ocenil, že je důraz kladen mj. na rostlinolékařská témata – v tomto smyslu uvítal zejm. důraz na genomické techniky, editaci genů. Považuje ho za zásadní, je to i v návaznosti na naše předchozí předsednictví, kde byly prioritou GMO, vydali jsme Bílou knihu GMO. Musíme hledat inovace v návaznosti na Zelenou dohodu, jedním z nich je právě genetika. Česká akademie zemědělských věd je připravena k plné součinnosti i v rámci obsazování řečníků konferencí.

2. Uhlíkové zemědělství a uhlíkové cykly

a) Zelená dohoda – klimaticky neutrální EU do roku 2050

Ing. Radim Kotrba, Ph.D. (Katedra chovu zvířat a potravinářství v tropech, Česká zemědělská univerzita) navrhl komplexnější a "makroskopický" pohled, který by propojil agendy různých resortů (v tomto případě zejm. MŽP a MZe) k naplnění cílů ambiciózních strategií EU. Takové téma by pojmenoval např. "Funkční a resilientní krajina a venkov 21. století", které by mohlo komplexně a holisticky propojit témata související s krajinou (zemědělství, lesnictví, životní prostředí) a venkovem (socioekonomické dopady aj.) do sdílení přístupů, nástrojů, vědecko-výzkumných aktivit a sdílení dobrých příkladů z EU.

Česká zemědělská univerzita (ČZU) realizuje projekt "Chytré krajiny" (profesor Sklenička), kde se pracuje s realizací a modelací všech typů krajín (zemědělská, lesní i urbánní) pro zvýšení adaptace a mitigace klimatických změn pro zachování a zlepšení všech funkcí krajiny/venkova. ČR má velmi rozvinuté krajinné plánování, odborné i administrativní zázemí i nástroje jako KPÚ aj., ale postup je pomalý. Propojení EU přístupů by mohlo být proto velmi přínosné.

ČR má rovněž praktické realizační nástroje, jako jsou Agrolesnické systémy, kde jsme velmi aktivní jak na úrovni EU (Evropská federace pro agrolesnictví), tak i v celosvětovém měřítku (sídlo Světové agrolesnické unie je právě na ČZU v Praze). To byl jenom jeden příklad, kde máme jak národní zázemí akademicko-výzkumné, tak i realizační zázemí přes zemědělské organizace a různé spolky. Agrolesnické systémy budou od roku 2023 součástí SZP ČR.

b) Ukládání uhlíku v zemědělské půdě, lesích, mokřadech a mořských ekosystémech

Ing. Jan Ulrich (ředitel Zemědělského svazu ČR) ve věci uhlíkového zemědělství zdůraznil, že je zcela klíčová smysluplná metodika, která musí respektovat praktickou rovinu zemědělství. Již dnes jsou na „trhu“ subjekty, které na smluvní bázi nabízejí komerční produkt „uhlíkového zemědělství“, avšak po konzultaci podkladů s praxí expertů z Výzkumného ústavu rostlinné výroby (VÚRV) se jeví metodiky jako utopické. Má-li být uhlíkové zemědělství vlajkovou lodí nových příležitostí financování zemědělství v EU, je třeba nastavit systém co nejdříve – reforma SZP přinese řadu změn a nelze dopustit, aby uhlíkové zemědělství nezohlednilo tyto změny v systému (např. 8 - 9 % půdy mimo produkci v rámci DZES a ekoschémat) a nebylo poté promítnuto do financování carbon farming. MZe by se této oblasti mělo aktivně věnovat.

Ing. Marcela Jezberová (ředitelka Okresní agrární komory Trutnov) potvrdila, že zemědělci mají zjevný zájem o zapojení do uhlíkového zemědělství, ale bohužel v tuto chvíli nejde o systém, který by měl zpracované nějaké zásady a postupy nebo jednoznačně hodnotitelné výstupy. Stále jde spíše o domněnku, že systém bude nějak fungovat. Podle dostupných informací by měl základ uhlíkového zemědělství spočívat ve vyvážené a navazující soustavě rostlinné a živočišné výroby, což je ovšem v přímém rozporu se snahou omezovat, ztěžovat a snižovat živočišnou výrobu v EU. CZ PRES by měl požadovat vytvoření vědecky podložené metodiky pro uhlíkové zemědělství a vědecky podloženého hodnocení přínosů a zároveň usilovat o to, aby zemědělství neztratilo svou úlohu producenta potravin. Je třeba zabránit obětování zemědělské produkce ve jménu vytvoření systému virtuálních uhlíkových odpustků.

Ing. Miloš Pinkas (ředitel odboru pro vztahy s EU MZe) reagoval, že metodika k uhlíkovému zemědělství je důležitá otázka, její tvorbu považují za zásadní všechny členské státy EU, a je to i prioritou FR PRES. Předložení legislativního návrhu EK očekáváme na přelomu letošního a příštího roku, z tohoto důvodu se to CZ PRES pravděpodobně dotkne pouze okrajově.

Ing. Zdeněk Mlázovský (místopředseda pro nosnou drůbež, Českomoravská drůbežářská unie) zdůraznil, že uhlíková stopa úzce souvisí s jednotným trhem a je to opravdu zásadní téma. V době, kdy je ze všech stran vytvářen tlak na ekologii, tak zároveň produkty, které jsme

schopni dovézt v okruhu 100 km, vozíme přes celou EU nebo i ze zámoří, a to neplatí jen pro ČR. Dalším ovlivněním uhlíkové stopy je obrovské množství obalů potravin, jejich výroba, přeprava a likvidace. Ing. Petr Jílek (náměstek pro řízení sekce ek. zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání MZe) reagoval, že ohledně metodologie uhlíkové stopy/uhlíkových kreditů se budeme zasazovat o zohlednění dopravních vzdáleností v rámci certifikace. Budeme sledovat dopadové studie EFSA v oblasti veterinární, budeme hlídat výstupy fitness checku a prosazovat, aby byl stanoven zákaz klecových chovů v rámci EU nejpozději do 2030.

Mgr. Ing. Jarmila Dúbravská, PhD. (Evropský hospodářský a sociální výbor – EHSV) upozornila, že dovážené komodity zvyšují uhlíkovou stopu, ale zemědělství tvoří pouze 9 % z celkového objemu, zároveň zemědělství dokáže uhlík i spotřebovat, je potřeba podpořit pěstování meziplovin. Zemědělství představuje řešení problémů ekologických i sociálních.

Ing. Gabriela Mühlbachová, Ph.D. (Odbor systémů hospodaření na půdě, VÚRV) uvedla k úloze pěstování plodin z hlediska uhlíkové stopy, že metody pěstování mají v tomto kontextu velkou perspektivu. Jsou pokusy v oblasti orby, kde je možno zadržet 80 kg uhlíku na hektar za rok, bez orby i více než 500 kg uhlíku na hektar. Navrhujeme technologie a postupy, jak snížit CO₂, zadržet uhlík v půdě, např. meziplovin nebo přikulením orby v letním období emise CO₂ na polovinu – takto bychom byli schopni zredukovat 4-5 milionu tun CO₂ ročně. Ohledně přínosu zvířat pro půdu: nejpřínosnější je, když jsou s tímto pěstovány víceleté pícniny nebo kvalitní hnojná pole, to však chybí, proto přínos chování hospodářských zvířat nemusí být tak přínosný z hlediska uhlíkového zemědělství, jak bychom obecně očekávali.

Ing. Jaroslava Janků, CSc. (Katedra pedologie a ochrany půd, ČZU) dodala, že koordinují mezioborový projekt ohledně uhlíkového zemědělství na 2 roky, nyní je v počáteční fázi, budou se shromažďovat data z členských států, které jsou zastoupeny a dojde k vyhodnocení. Problémem jsou placená data z praxe zemědělců. Byla by zde možnost spolupracovat s MZe, aby byl výsledek hodnotný i v oblasti metodologie a celkového přínosu pro EU. Zdůraznila i téma ochrany půdy, která souvisí s uhlíkovým zemědělstvím a v ČR vysokou rychlostí půda ubývá.

3. Veterinární problematika

a) Dobré životní podmínky zvířat

Ing. Michaela Šojdrová (poslankyně Evropského parlamentu) úvodem diskusního prostoru upozornila, že byť jsou životní podmínky zvířat dobrým tématem, ČR nebude mít možnost tuto oblast výrazně ovlivnit vzhledem k tomu, že legislativa se teprve připravuje.

Ing. Zdeněk Mláčovský (místopředseda pro nosnou drůbež, Českomoravská drůbežářská unie) dobré životní podmínky zvířat vnímá pozitivně, ale zákaz klecových chovů by měl být v rámci EU zaveden jednotně, dřívějším zákazem v ČR dojde k poklesu konkurenceschopnosti.

Mgr. Ing. Jarmila Dúbravská, PhD. (Evropský hospodářský a sociální výbor – EHSV) se rovněž domnívá, že jednostranné zavedení opatření, jakými je zákaz klecových chovů, snižuje konkurenceschopnost ČR – je třeba vyvážit taková opatření v rámci dovozu produktů z dalších zemí.

MVDr. Jan Bernardy Ph.D. (viceprezident Komory veterinárních lékařů) se přidal s názorem, že dobré životní podmínky zvířat jsou důležité zejm. při transportu, je třeba kontrolovat i vývoz z EU. Kamil Malát, DiS. (ředitel Českého svazu chovatelů masného skotu) v této věci připomněl, že EP ve svém nedávném usnesení uvedl, že legislativa v oblasti transportu zvířat musí být jednotně a plně uplatňována ve všech členských státech, místo aby byla zpříšňována nebo rozšiřována, a dotázal se na postoj CZ PRES v této konkrétní oblasti transportu zvířat.

Ing. Romana Šonková (zástupkyně mezinárodní organizace Compassion in World Farming, CIWF v ČR) doplnila kontext a doporučila, aby se CZ PRES v rámci priorit v oblasti ochrany zvířat aktivně zabývalo tématem ukončení klecových chovů. EK se v červnu 2021 zavázala, že předloží legislativu, která postupně ukončí používání klecí v chovech zvířat. Tento závazek je obsažen v oficiální reakci EK na evropskou občanskou iniciativu Konec doby klecové, kterou během jednoho roku podepsalo 1,4 milionu evropských občanů a má podporu 170 organizací z celé EU. Podporu této iniciativy také odhlasoval loni EP, ČR je lídrem v této oblasti.

Ing. Petr Jílek (náměstek pro řízení sekce ek. zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání MZe) reagoval s tím, že tuto problematiku zákazu klecových chovů budeme akcentovat, v rámci ekologického zemědělství budou zejm. projednávány iniciativy v rámci F2F. Jsme připraveni prosazovat zmiňovaná témata rovněž na platformě ambasadorů ekologického zemědělství.

b) Veterinární přípravky a živočišné komodity

Ing. Jan Ulrich (ředitel Zemědělského svazu ČR) uvedl, že obdobně jako u pesticidů je v praxi obava i ohledně změn v oblasti veterinárních přípravků. Je zde i celá řada otazníků spojených s případnými vícenáklady/investicemi směrem ke změnám technologií chovů, nebo nových podmínek pro přepravu hospodářských zvířat. Případné vícenáklady povedou ke snížení konkurenceschopnosti EU komodit na globálním trhu a zvýší cenu pro spotřebitele v EU.

Ing. Zdeněk Mláčovský (místopředseda pro nosnou drůbež, Českomoravská drůbežářská unie) uvedl, že v rámci EU se sice mluví o jednotném trhu, ale zvláště co se týká živočišných komodit, je značně pokřiven hlavně rozdílnou dotační politikou v jednotlivých členských státech. Český producent prý není tak neschopný, že by neuměl vyrábět za konkurenční ceny, ale ve finále se potraviny dovezou za ceny neodpovídající našim výrobním nákladům. *Ing. Miloš Pinkas (ředitel odboru pro vztahy s EU MZe)* v této věci upřesnil, že existují dvě úrovně: národní dotační tituly financované z národních rozpočtů a úroveň EU (financování ze SZP).

4. Potraviny

a) Označování potravin

Ing. Dana Večeřová (prezidentka Potravinářské komory ČR) oceňuje téma revize nařízení č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Potravinářská komora ČR dlouhodobě označení Nutriscore odmítá, stávající navrhovaný systém zařazování potravin do kategorií A-E je nebezpečně zjednodušující a může skutečně významně negativně ovlivnit stravování. V současnosti se Francie začíná také stavět proti tomuto systému. Podle Ing. Večeřové by bylo vhodné obnovit diskusi ohledně uvádění výrobce na obalu potravin, reformulace potravinářských produktů by mělo být také tématem. Závěrem vystoupení Ing. Večeřová upozornila na další dvě témata otevřená FR PRES: legislativní ochrana názvů masa, masných výrobků, vajec a mléka, aby nedocházelo k záměně s alternativními rostlinnými produkty a pravidla pro import produktů ze zemí, která nedodržují pravidla stanovené v rámci EU.

Ing. David Zima (vedoucí oddělení pro úřední kontroly v potravinovém řetězci MZe) doplnil, že stanovená pravidla EU nikomu nebrání používat národní systémy označování potravin, současný systém je dostačující a nediskriminační, i z Francie se ozývají hlasy proti Nutriscore. Musíme se zaměřit na vzdělávání spotřebitele a na srozumitelné sdělení obalu. Nový systém by měl být jednotný systém v rámci EU, prosazujeme dobrovolnost, aby legislativa neomezovala používání jiných systémů. Zatím nás podporují Itálie, Kypr, Řecko a věříme, že během CZ PRES získáme podporu dalších členských států po veřejných konzultacích a po hodnocení EFSA.

Ing. Zdeněk Mlázovský (místopředseda pro nosnou drůbež, Českomoravská drůbežářská unie) souhlasí s označováním země původu potravin na obalu a rozšíření o další potraviny (na všech základních potravinách). *Ing. Petr Hanka (předseda Zelinářské unie Čech a Moravy z.s.)* upozornil, že pokud pěstitele u zeleniny uvedou obsah vitamínů, Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) se k tomu staví negativně, neboť nejde o prokazatelné zdravotní tvrzení a jsou znevýhodnění oproti potravinovým doplňkům, kde není prokázána využitelnost vitamínů.

Ing. Michaela Šojdrová (poslankyně Evropského parlamentu) vznesla dotaz ohledně dvojí kvality potravin a implementace směrnice o nekalých obchodních praktikách. *Ing. Večeřová* reagovala, že dvojí kvalita potravin je ošetřena novelou zákona o potravinách, směrnice o nekalých obchodních praktikách bude implementována v rámci novely zákona o významné tržní síle, která se nyní řeší na úrovni Legislativní rady vlády a měla by být předložena vládě.

Ing. Radim Kotrba, Ph.D. (Katedra chovu zvířat a potravinářství v tropech, Česká zemědělská univerzita) k označování původu nadnesl konkrétní palčivé téma, kdy v případě zvěřiny (zejména jelenovití, mufloni, divoká prasata) z odlovených zvířat a masa zvěře ze zemědělských farem nedochází k rozlišení i přesto, že legislativně/hygienické a zpracovatelské podmínky jsou rozdílné. Tím pádem spotřebitel může být a je klamán. Kvalita/senzorické vlastnosti mohou být velmi odlišné a samozřejmě i toto by mělo reflektovat výrobní náklady a cenu.

Ing. Zima celé téma uzavřel připomenutím, že součástí F2F je snaha o označování udržitelnosti potravin, a že to souvisí s uhlíkovou stopou. V té souvislosti zdůraznil potřebu zapojit se do veřejných konzultací, kdy za ČR pořád není registrován dostatečný počet přispěvatelů.

Odkázal na veřejné konzultace k revizi legislativy pro označování potravin:

- 1) Označování potravin: revize pravidel o informování spotřebitelů (termín 7. 3. 2022):
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12749-Oznacovani-potravin-revize-pravidel-o-informacich-ktre-maji-byt-poskytovany-spotrebitelum/public-consultation_cs
- 2) Aktuální konzultace konkrétních článků potravinového řetězce (termín 11. 3. 2022):
 - Pro podnikatele a podnikatelská sdružení:
https://icfconsulting.qualtrics.com/jfe/form/SV_cFKl4Di929JeHBO
 - Pro malé a střední podniky:
https://icfconsulting.qualtrics.com/jfe/form/SV_9ohRgIJiIrzmXkO
 - Organizace v oblasti spotřebitelů, zdraví a životního prostředí:
https://icfconsulting.qualtrics.com/jfe/form/SV_1GDsjXWHtJeCZym
 - Příslušné národní orgány:
https://icfconsulting.qualtrics.com/jfe/form/SV_3ODhpVwfPudSzga

5. Lesnictví

Ing. Jakub Houška, Ph.D. (vedoucí odboru, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví) přiblížil téma agrolesnictví (ALS), tj. souběžného pěstování dřevin a zemědělských plodin nebo kombinace pěstování a chovu zvířat, a upozornil na souběh několika prioritních oblastí CZ PRES v rámci tohoto tématu (udržitelná produkce potravin, uhlíkové zemědělství a uhlíkové cykly, dobré životní podmínky zvířat). ALS je plnohodnotnou produkční alternativou ke konvenčnímu zemědělství při plnění řady environmentálních funkcí (sekvestrace uhlíku – mitigace klimatické změny, protierozní opatření, zlepšování vodního a teplotního režimu v krajině, zvyšování biodiverzity všech skupin organismů a dalších).

MZe ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi (NNO) vytvořilo dotační titul Agrolesnictví v rámci nadcházejícího programového období, zejm. díky tvrdé práci týmu Ing. Pavla Sekáče, Ph.D., náměstkyně sekce pro fondy EU MZe. Naši zahraniční kolegové z Evropské agrolesnické federace i mimo EU si velmi všímají českých aktivit v této oblasti. I proto byla založena NNO International Union for Agroforestry v ČR (s finanční podporou MZe) a dle slov jejího prezidenta Christiana Dupraze se ČR stává jedním ze světových center agrolesnictví.

Ing. Tomáš Doucha, CSc. (Ústav zemědělské ekonomiky a informací – ÚZEI) se písemnou formou tázal, zda bude řešena i otázka využití zemědělské/lesní biomasy v rámci obnovitelných zdrojů energie. Téma bude dále diskutováno bilaterálně po pracovní linii s Ing. Petrem Jílkem, náměstkem pro řízení sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělání MZe.

6. Ostatní – další témata CZ PRES

Ing. Pavel Halama (předseda Svazu školkařů České republiky) připomněl, že dalším tématem pro CZ PRES je nesouhlas se snižováním rašeliny v substrátech a byli by rádi přizváni k diskuzi. Ing. Jitka Götzová (ředitelka Odboru bezpečnosti potravin MZe) ujistila, že plánujeme pracovní skupinu pro minority a školkaři budou zváni na jednání.

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D. (předseda představenstva České akademie zemědělských věd) nadnesl téma, které v těchto dnech rezonuje Evropou i v Horizon Europe a navrhovali by ho zařadit, a tím je bioekonomika. Jedná se o průřezové téma. Ing. Petr Hanka (předseda Zelinářské unie Čech a Moravy z.s.) zdůraznil téma sjednocení používání účinných látek.

Ing. Karel Vitek CSc. (člen představenstva Komory zemědělských poradců) upozornil na kosmickou technologii, která by byla využitelná i v zemědělství, daný přístroj produkuje mrtvou a živou vodu, která je schopna nahradit antibiotika a pesticidy, je třeba ověřit technologii v praxi zemědělců. Další technologií je fotovoltaiická energie, která by byla taktéž využitelná pro zemědělce. Komora zemědělských poradců nabízí v tomto spolupráci.

Kateřina Urbánková (PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců) uvedla, že jí v debatě zásadně chybělo ekologické zemědělství, v jehož rámci je ČR úspěšná, zapadá do toho téma označování potravin, dobré životní podmínky zvířat nebo přípravky na ochranu rostlin.

Ing. Anna Bernátková (kampaně Za Evropu bez pokusů na zvířatech, Svoboda zvířat) vznesla dotaz, zda se CZ PRES bude zabývat také např. ochranou kožešinových zvířat a pokusům na zvířatech? Pro kontext doplnila, že v srpnu bude končit sběr podpisů pod Evropskou občanskou iniciativou (EOI) k ukončení pokusů na zvířatech, a jen v ČR ji podepsalo více než 80 tisíc lidí. V květnu pak s největší pravděpodobností začne sběr podpisů k EOI požadující konec chovu kožešinových zvířat a prodeje produktů z kožešin.

Mgr. Ing. Jaroslav Šebek (předseda Asociace soukromého zemědělství ČR) zašle k této problematice písemné připomínky a doplní náměty na rozšíření priorit, neboť nepokrývají některé klíčové oblasti, které jsou dlouhodobé, a které musí SZP strategicky vyřešit, aby vůbec mohla fungovat dál. Zejména jde obecně o dostupnost podpor skutečným adresátům SZP a omezení podpor tam, kde neslouží podpoře ekonomické životaschopnosti a lepšímu životnímu prostředí, ale také dořešení oblasti střetu zájmů v očích veřejnosti, pokud jde o oprávněnost dalšího dotování zemědělců, byrokratickou zátěž, oblast používání pesticidů a v neposlední řadě aktivace průřezové podpory rodinnému farmářství, která zejména v ČR výrazně schází.

Ing. Miloš Pinkas (ředitel odboru pro vztahy s EU MZe) poděkoval za veškeré podněty a kulatý stůl uzavřel s informací, že lze očekávat 2-3, max. čtyři hlavní politické priority v oblasti zemědělství, ale že se kromě nich CZ PRES bude věnovat širokému spektru dalších agend.